

2018-07-12
N2018/04152/SK

Näringsdepartementet

Sveriges lantbruksuniversitet
Box 7070
750 07 Uppsala

Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, ta fram och kommunicera tvärvetenskaplig kunskap om mångbruk av skog

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) att via myndighetens framtidsplattform Future Forests utveckla kunskapen om mångbruk av skog. Uppdraget innebär att SLU ska göra tvärvetenskapliga analyser och synteser samt genomföra kommunikativt arbete som ytterligare synliggör potentialen för mångbruk av skog.

Uppdraget ska bidra till att genomföra det nationella skogsprogrammets vision och målen för de fem fokusområdena, i synnerhet målet för fokusområdet Mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Uppdraget kan genomföras i samverkan med andra relevanta myndigheter som Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Sametinget och Statistiska centralbyrån.

SLU ska senast den 28 februari 2019 lämna en delrapport om uppdragets genomförande under 2018 och senast den 28 februari 2020 lämna en slutrapport om uppdragets genomförande under 2019. Rapporterna ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

För uppdragets genomförande får SLU använda högst 5 000 000 kronor under 2018 och 3 500 000 kronor under 2019. Medlen ska belasta det under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel upptagna anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket, anslagsposten 3 Nationellt skogsprogram. Medlen ska betalas ut efter rekvisition ställd till Skogsstyrelsen. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2018 respektive

den 1 december 2019. Utbetalda medel ska förbrukas och redovisas i SLU:s bokföring före årets utgång, dvs. vid tidpunkten för bokslut 2018. En årlig ekonomisk uppföljning ska lämnas senast den 15 juni 2019 respektive den 15 mars 2020 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Skogsstyrelsen på bankgiro 787-8606 senast den 28 februari året efter rekvisitionen.

Skälen för regeringens beslut

Skogslandskapets natur- och kulturvärden är viktiga för bl.a. rennärning, naturturism, besöksnäring, naturupplevelser och folkhälsa. Sett över tid har nyttjandet av den svenska skogen karaktäriserats av mångbruk i skiftande former. Utöver produktion av skoglig råvara handlar mångbruk även om bevarande av den biologiska mångfalden, kulturmiljövärden, estetiska värden, renskötsel, jakt, bär- och svamplockning samt fåbodbruk och friluftsliv m.m. Skogens ekonomiska, biologiska, sociala och kulturella värden utgör basen för att utveckla mångbruk av skog. Med mångbruk menas att skogen används för olika kommersiella och icke-kommersiella syften, både avseende varor och tjänster.

Regeringen har gjort stora satsningar på skydd och skötsel av värdefull natur under mandatperioden, men även satsat på nedsättning av moms för naturguidningar för att främja naturturism. Regeringen har vidare uppdragit åt Skogsstyrelsen att utarbeta vägledande strategier för kulturmiljöfrågor och myndigheten har på regeringens uppdrag sett över styrmedel för sociala värden. Sammantaget bidrar utvecklingen på området till att naturen och kulturarvet uppmärksammas mer och kan ge inspiration till ökad verksamhet med bas i skogens alla nyttor för bl.a. besöksnäringen och friluftslivsorganisationer.

Mångbruk utgår i första hand från markägarens drivkraft och vilja att utveckla nya verksamhetsområden i den egna skogen, i egen regi eller genom avtal med andra. Stabila och långsiktiga ägande- och brukanderätter skapar förutsättningar för ett hållbart och ansvarsfullt skogsbruk och är grundläggande för att ge trygghet att investera i såväl skogsproduktion som naturturism, jakt och andra ekosystemtjänster. En tydligt definierad och långsiktig ägande- och förfoganderätt är också en förutsättning för att driva en utveckling där vi får fler mångsidigt brukade skogar med olika typer av verksamheter sida vid sida eller på samma mark. Skogspolitiken omfattar även hänsynen till andra allmänna intressen och regeringen bedömer att det

är viktigt att öka sysselsättning, stärka hållbar tillväxt och landsbygdsutveckling med beaktande av skogens sociala värden.

Regeringen anser att det finns en outnyttjad potential i de svenska skogarna, både som bas för råvaror och besöksnäring och som rekreations- och vistelsemiljö. Regeringen anser vidare att det saknas kunskap om mångbruk av skog för att utnyttja potentialen i den svenska skogen och hela dess värdekedja. Kunskapen är nödvändig för att utveckla ett hållbart skogsbruk. Det hållbara skogsbruket handlar om förvaltning och nyttjande av skog och skogsmark på ett sådant sätt och i en sådan takt som upprätthåller dess biologiska mångfald, produktivitet, förnyingskapacitet, vitalitet och dess förmåga att nu och i framtiden fylla relevanta ekologiska, ekonomiska och sociala funktioner på lokal, nationell och global nivå, och som inte skadar andra ekosystem.

För att ytterligare synliggöra potentialen för och öka den tvärvetenskapliga kunskapen om skogens mångbruk gör regeringen en särskild satsning inom det nationella skogsprogrammet. Analyser pekar på att samhällets efterfrågan på förnybara råvaror till en växande bioekonomi kommer att öka samtidigt som sökandet efter naturupplevelser och rekreation i skogen också har potential att öka. Skogen kan brukas mer effektivt och samtidigt generera högre sociala värden exempelvis för upplevelser, hälsa och rekreation. För att skogen ska kunna brukas på ett mångsidigt, aktivt och hållbart sätt bör kunskapen om skogens alla värden öka. Skogens potential fångas upp genom att stärka skogens mångbruk.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Jan Svensson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA

Utbildningsdepartementet/UH

Miljö- och energidepartementet/NM

Näringsdepartementet/FÖF, KSR, RS, SUN och FJR

Kulturdepartementet/KL och DISK

Naturvårdsverket

Riksantikvarieämbetet

Sametinget

Skogsstyrelsen

Statistiska centralbyrån